

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sağlık sistemi, bir ülkenin sosyal refahının, yaşam kalitesinin ve kamu politikalarının başarısının en önemli göstergelerinden biridir. Ancak uluslararası karşılaştırmalar Türkiye’de sağlık alanında ciddi yapısal sorunların bulunduğunu açık biçimde ortaya koymaktadır.

OECD tarafından yayımlanan “Health at a Glance 2025” raporu, Türkiye’nin sağlık göstergelerinin OECD ülkeleriyle karşılaştırmalı durumunu ortaya koymakta ve birçok temel göstergede Türkiye’nin OECD ortalamasının gerisinde kaldığını göstermektedir.

2025 verilerine göre Türkiye’de doğuştan beklenen yaşam süresi 77,3 yıl olarak ölçülmüştür. Bu değer OECD ortalamasından 3,8 yıl daha düşüktür. Sağlık alanında yıllardır yapılan reformlara rağmen Türkiye’de insanların OECD ülkelerinde yaşayan bireylere kıyasla daha kısa yaşam süresine sahip olması irdelenmelidir. Önlenebilir ölümler açısından da tablo dikkat çekicidir.

Türkiye’de 100 bin kişi başına önlenebilir ölüm oranı 168 olarak belirlenmiştir. OECD ortalaması ise 145 seviyesindedir. Bu oran Türkiye’de daha yüksek olduğunu göstermektedir. Tedavi edilebilir ölüm oranı Türkiye’de 100 bin kişide 119, OECD ortalaması ise 77’dir. Bu fark, sağlık sisteminin erken teşhis, etkin tedavi ve sağlık hizmetlerine zamanında erişim açısından önemli sorunlar yaşadığını ortaya koymaktadır.

Türkiye’de sağlığı olumsuz etkileyen risk faktörleri de OECD ortalamasının oldukça üzerindedir. Günlük sigara içme oranı %28,3 olup OECD ortalaması olan %14,8’in yaklaşık iki katıdır. Bunun yanında Türkiye’de yetişkin nüfusun %44’ü yeterli fiziksel aktivite yapmamaktadır. OECD ortalaması ise %30 düzeyindedir. Hareketsiz yaşam tarzı, obezite ve kronik hastalıkların yaygınlaşmasına neden olan önemli bir faktördür.

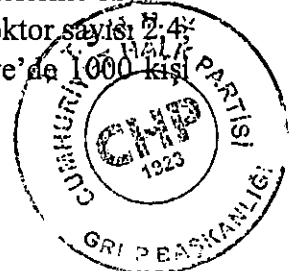
Çevresel sağlık riskleri de ciddi boyutlara ulaşmıştır. Türkiye’de bireyler ortalama 22,1 mikrogram PM2.5 ince partikül maddeye maruz kalmaktadır. OECD ortalaması ise 11,2 mikrogramdır. Bu veri Türkiye’de hava kirliliğinin OECD ortalamasının yaklaşık iki katı seviyesinde olduğunu göstermektedir.

Sağlık sisteminin toplum nezdindeki algısı da dikkat çekicidir. Türkiye’de sağlık hizmetlerinden memnun olduğunu belirtenlerin oranı %41 iken OECD ortalaması %64 seviyesindedir. Bu durum sağlık hizmetlerinin kalitesi, erişilebilirliği ve hasta memnuniyeti açısından önemli sorunlar bulunduğunu göstermektedir.

Koruyucu sağlık hizmetleri açısından da önemli eksiklikler bulunmaktadır. Türkiye’de 50-69 yaş arası kadınların yalnızca %37’si meme kanseri taramasından geçmektedir. OECD ortalaması ise %55’tir. Bu tablo erken teşhis ve tarama programlarının yeterince yaygınlaştırılmadığını ortaya koymaktadır.

Sağlık sisteminin sürdürülebilirliği açısından en kritik göstergelerden biri sağlık harcamalarıdır. Türkiye’de kişi başına sağlık harcaması 2.309 dolar seviyesinde kalırken OECD ortalaması 5.967 dolardır. Ayrıca sağlık harcamalarının GSYH içindeki payı Türkiye’de %4,7, OECD ortalaması ise %9,3 seviyesindedir.

Bu veriler Türkiye’de sağlık sistemine ayrılan kamu kaynaklarının OECD ülkelerine kıyasla oldukça sınırlı olduğunu göstermektedir. Türkiye’de 1000 kişi başına düşen doktor sayısı 7,4, OECD ortalaması ise 3,9’dur. Daha çarpıcı olan ise hemşire sayısıdır. Türkiye’de 1000 kişi başına düşen hemşire sayısı 10,5, OECD ortalaması ise 20,5’tir.

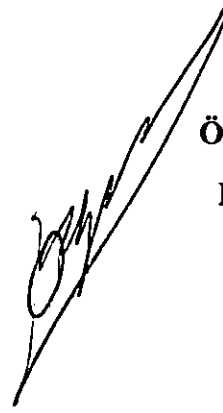
başına 2,9 hemşire bulunurken OECD ortalaması 9,2'dir. Bu fark sağlık sisteminde ciddi bir insan gücü açığı bulunduğunu göstermektedir.

Sağlık altyapısı açısından da Türkiye OECD ortalamasının gerisindedir. 1000 kişi başına hastane yatağı sayısı 3,1 iken OECD ortalaması 4,2'dir. Ayrıca 1 milyon kişi başına CT, MRI ve PET gibi ileri görüntüleme cihazı sayısı 30, OECD ortalaması ise 51'dir.

Toplum sağlığını doğrudan ilgilendiren bu sorunların nedenlerinin kapsamlı biçimde araştırılması, sağlık sisteminin güçlü ve zayıf yönlerinin ortaya konulması, uluslararası iyi uygulamaların incelenmesi ve Türkiye'nin sağlık göstergelerinin OECD ortalamasına çıkarılmasına yönelik politika önerilerinin belirlenmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımla. 09.03.2026

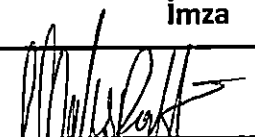
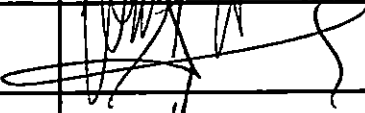
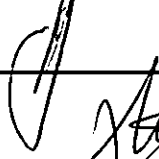

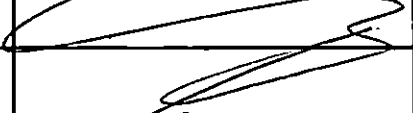
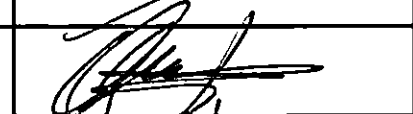

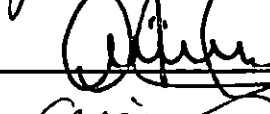
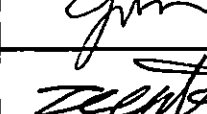
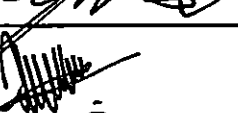
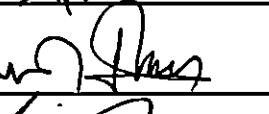
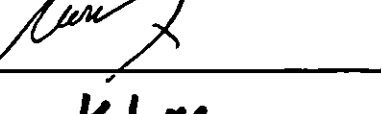

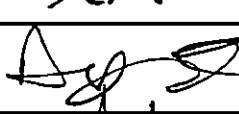

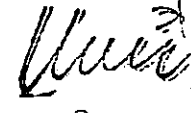

İlhan Özen AYGUZ
Telur deş m

Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili

1774 Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
1 Mahir POÇAT	İzmir	
2 Ayhan BARUT	Adana	
3 Nurhan Yantar	Pekince	
4 İbrahim AŞLAN	Eskişehir Mu.	
5 Vezir ARAÇ	Kırklareli M	
6 Özgür ÇELİK	Çanakkale	
7 Refik NARIN	İzmir	
8 Mehmet Tanal	Sakarya	
9 Cemal ENGİN	İstanbul	
10 TALAT DİNÇEK	Mersin	
11 Ali ÖZGÜN	Konya	
12 Fehime Abdurrahman	İstanbul	
13 Vel. Ağbaba	Malatya	
14 Gizem ÖZCAN	Miğla	
15 Nail GİLER	Kocaeli	
16 Mehmet GÖRMEZ	Hatay	
17 Kemal PAZ	Bursa	
18 Serif ALPACI	Denizli	
19 Ayhan BARUT	Bartın	
20 Nurhan Yantar	Kayseri Bursa	

Yarış ÖZALP Mersin

